

Velomaršruts.

Iepazīsti Piņķu apkārtni!

(Piņķi – Babītes ezers – Dzilnuciems – Božas – Peles – Piņķi)

IV – IX

Foto: Juris Smaļinskis

Maršruts: Piemērots aktīviem velobraucējiem, kam interesē Piņķu un apkaimes vēsture.

Riteņa tips. Derēs divritenis, kas piemērots garākai braukšanai pa grantētiem un dažviet - zemes ceļiem.

Ieteicamais laiks: Aprīļa vidus – septembris. Putnu vērotājiem būs piemērots putnu migrācijas laiks – aprīli vai septembra otrā pusē.

Garums: ~ 40 km.

Laiks: Apmēram vienas nepilnas vai pilnas dienas ilgs ceļojums kopā ar objektu apskati.

Grūtības pakāpe: Vidējas grūtības.

Ceļa segums: Asfalta segums, ceļi ar grants segumu, meža ceļi. Īsā posmā (ap 0,5 km) starp Božu mājām un golfa laukumu „Viesturi” var būt slikta meža ceļu kvalitāti (izbraukti, peļķes).

Sākuma punkts: Piņķu centrs (Piņķu luterāņu baznīca).

Beigu punkts: Piņķu centrs (Piņķu luterāņu baznīca).

Loģistika un sabiedriskais transports: Apļveida maršruts ar atgriešanos starta punktā. Velobraucēji Piņķu centrā var nokļūt no Babītes dzelzceļa stacijas (Rožu iela – Babītes iela – Jūrmalas šosejas šķērsojums pa gājēju – velobraucēju tiltu – Beberbeķu iela – Beberbeķu dabas parks – Beberi (Ausekļa iela) – Rīgas apvedceļa šķērsojums pie luksofora – kopā ap 5 km). Babītes stacija ir ērti sasniedzama ar vilcienu (~ 18 min brauciens no Rīgas, ~ 1 h no Tukuma), vai pa Rīgas – Jūrmalas veloceļu (30 – 40 min brauciens ar divriteni no Rīgas).

Marķējums: Nav marķēts, taču šis maršruts tā dienviddaļā (golfa laukuma „Viesturi” apkārtnē) saskaras ar velomaršrutu Nr. 114 „Mārupes novada dabas vērtību maršruts”, kas ir marķēts.

Maršruta gaita: *Piņķi (Rīgas iela – Jūrmalas iela – Priedaines iela – Rūpnieku iela) – Vīkuļi – Skārduciems – Dzīlnuciems – Božas – Peles – Bejas – Viestura iela – A 9 šķērsojums pie dzīvnieku kapsētas “Citi medību lauki” – Beberbeķu kapi – Piņķi (Rīgas iela).*

Alternatīvas: Maršrutu var pagarināt līdz Cenas tīreļa laipu takai, vai Ziemassvētku kauju piemiņas parkam, taču tas vienas dienas laikā būs piemērots spēcīgiem braucējiem. Maršrutu var apvienot ar Mārupes novada dabas vērtību velomaršrutu nr. 114., taču tad jāpadomā par loģistiku vai naktsmītnēm.

Attālums no Rīgas: Sākumpunkts/galapunkts – 15 km.

Der zināt! Rīgas – Liepājas autoceļš (A 9) nav piemērots braukšanai ar velosipēdu. Tas apdraud satiksmes un velosipēdista drošību. Maršrutā paredzēti tikai minētā ceļa šķērsojumi. Ceļu var šķērsot tad, kad automašīnas no velobraucēja atrodas drošā attālumā!

Droša velobraukšana! Pārvietojoties pa autoceļiem, gājēju ceļiem, veloceliņiem, apdzīvotām un neapdzīvotām vietām u.c., - ievērojam ceļu satiksmes noteikumus un drošu velobraukšanas praksi. Lietojam ķiveres un labi pamanāmu (t.sk. – atstarojošu) apģērbu. Īpaš uzmanību bērniem! Rūpējamies par savu un līdzcilvēku drošību un veselību! Veicot maršrutu, katrs pats ir atbildīgs par savu un citu drošību! Glābšanas dienesti: 112.☎

Vērts redzēt!

1. **Piņķi.** Sena apdzīvota vieta, kas rakstos pieminēta jau 1225. gadā. Gadu vēlāk Piņķus iekļāva Rīgas patrimoniālajā apgabalā (lauku novadā). 14. un 15. gs. Piņķu apkaimē ir pieminētas Beberbeķu, Olektes un Peles muižiņas. 1919. g. 22. maijā – Latvijas brīvības cīņu laikā pie Piņķiem notika sadursmes starp Dienvidlatvijas brigādi un Padomju Latvijas armijas vienību. Bermontiādes laikā (1919. g. 4. novembris) pie Piņķiem notika cīņa starp Latgales divīzijas 9. Rēzeknes pulku un Rietumkrievijas armijas 1. Plastunu pulku. Četras dienas vēlāk 9. Rēzeknes pulks atguva Bulduru tiltu un Jūrmalu līdz Dubultiem.
2. **Piņķu Sv. Nikolaja luterāņu baznīca.** Agrāk Piņķos bijusi koka baznīca. Ideja par jauna dievnama celtniecību radās jau 19. gs. piecdesmitajos gados, taču šīs ieceres projekta gala varianta (arhitekts J. D. Felkso) pamatakmeni ielika 1872. gada 25. maijā. Mūsdienās redzamais dievnams celts laikā no 1872. - 1874. gadam. Deviņreģistru ērģeles izgatavoja pazīstamais ērģelbūvētājs Vilhelms Zauers 1890. gadā. 1916. g. 17. jūlijā 5. latviešu strēlnieku bataljons, kas devās uz frontes līniju pie Smārdes, apstājās pie Piņķu muižas. Minētajā datumā Piņķu baznīcā pulkvedis Jukums Vācietis noturēja sprediķi, kas iegāja Latvijas vēsturē kā viens no nozīmīgākajiem tā laika notikumiem. Tas iemūžināts Aleksandra Čaka poēmā “Sprediķis Piņķu baznīcā”. Baznīca (kultūras piemineklis) apskatāma arī no iekšpuses. Dienakts tumšajā laikā tā ir izgaismota. Blakus ēkai atrodas latviešu strēlnieku piemiņai uzstādītais **akmens**. ☎371 26115312, 29350719.
3. **Piņķu kapi.** Atrodas blakus Piņķu luterāņu baznīcai. Tajos apglabāts ievērojamais Rīgas fotogrāfs Roberts Johansons (1877 - 1959).
4. **Latvijas Brīvības cīņu Piņķu kaujas piemineklis.** Veltīts 1919. gada notikumiem, kad 22. maijā pēc gandrīz divu mēnešu dīkstāves, pulkveža Baloža brigāde devās uzbrukumā Rīgai, lai atbrīvotu galvaspilsētu no lieliniekiem. Baložu brigādei atbalsts bija jāsniedz vācu landesvēram un Vācijas dzelzs divīzijai, kā arī krievu kņaza Līvena nodaļai. Pirmo pieminekli atklāja Latvijas Valsts prezidents Kārlis Ulmanis 1939. gada 23. maijā. 1951. gadā padomju vara to nopostīja, bet 2003. gadā tika uzstādīta pieminekļa kopija (tēlnieks J. Briedis, O. Skaraiņa kopija).
5. **Salienas golfa komplekss.** Atrodas rietumos no Salienas un dienvidos no Rīgas – Jūrmalas šosejas – Babītes poldera līdzenumā. Latvijas lielākais golfa komplekss 74 ha platībā ar diviem golfa laukumiem (18 un 9 bedrītes). Piedāvā naktsmītnes, SPA.

6. **Babītes polderis.** Vietām saukts arī par Liekņu. Izbūvēts laikā no 1939. – 1959. Babītes ezera austrumu krastā, aizņemot ap 822 ha lielu platību. No Babītes ezera to norobežo dambis, bet atūdeņo sūkņu stacija. Polderi šķērso Rīgas – Ventspils autoceļš (A 10) un dzelzceļa Torņkalns – Tukums II līnija. Polderī izvietojusies daļa no Piņķu un Salienas apbūves un golfa laukums. Pārējās zemes tiek izmantotas g.k. lauksaimnieciskām vajadzībām.
7. **Babītes ezers.** Septītais lielākais Latvijas ezers (garums: 13,5 km, platums – līdz 2,7 km, platība – 25 km²) sākotnēji veidojies kā sekls Litorīnas jūras līcis - lagūna pirms aptuveni trijiem - četriem tūkstošiem gadu. 19. gs. pēc Spuņņupes kanāla paplašināšanās, ezers tā rietumdaļā kļuva caurtekošs. 1988. gadā ezera austrumdaļā izraka Varkaļu kanālu, lai pa to novadītu Lielupes palu ūdeņus un mazinātu Lielupes krasta izskalojumus pie Valteriemun Dubultu līkumā. Lai novērstu apkārtējo zemju applūšanu, ezera krasti lielākoties ir nostiprināti ar dambjiem, veidojot vairākus polderus. Dambji daudzviet izmantojami ezera apskatei un putnu vērošanai. Seklais (lielākais dziļums – 1,7 m) un aizaugošais (vairāk kā 60 % aizaugums) ezers ir nozīmīga putnu koncentrācijas vieta kā migrācijas, tā arī ligzdošanas periodā. Šim nolūkam piemērota ir ezera dambju sistēma. Ne mazāk saistošs Babītes ezers ir makšķerniekiem un medniekiem (ir laivu bāzes). Ligzdojošo un migrējošo putnu aizsardzības nolūkā, Babītes ezeram ir dabas lieguma statuss. Pavasara un rudens migrāciju laikā Babītes ezers un tā polderu pļavas ir piemērota putnu vērošanasvieta.
8. **Dzilnuciems.** Neliels ciems starp Rīgas – Liepājas autoceļu (A 9) un Božu ūdenskrātuvi. Kā apdzīvota vieta sākusi veidoties pie bijušās Piņķu mācītājmuižas. Mūsdienās – privātmāju rajons.
9. **Božu ūdenskrātuve.** Ap 1,3 km gara, mākslīgi veidota ūdenskrātuve, kas tapusi pagājušā gadsimta septiņdesmito gadu beigās uz Dzilnupes, appludinot vecu smilšu karjeru un Dzilnupes palienes. Tajā izveidotas divas salas ūdensputnu ligzdošanai. Tās dienvidu krastā atrodas atpūtas komplekss un kempings „Bejas”, kur pieejamas atpūtas vietas, galdiņi, nojumes, grils, pirts, pludmale u.c. pakalpojumi. Božu ūdenskrātuvi tautā sauc par Vosa (Augusts Voss – LKP CK pirmais sekretārs) dīķi, jo padomju laikā tā krastā atradās CK atpūtas bāze.
10. **Golfa laukums „Viesturi”.** Atrodas 4 km ziemeļrietumos no Jaunmārupes. Piedāvāpilnībā aprīkotu 25 ha lielu golfa laukumu ar 9 bedrītēm. Kluba telpās atrodas restorāns.
11. **Dzīvnieku kapsēta „Citi medību lauki”.** Latvijā pirmā dzīvnieku kapsēta. Atrodas Rīgas – Liepājas autoceļa (A10) malā, kas izvietota skaistā priežu mežā, uz Nordeķu – Kalnciema kāpu grēdas malas.
12. **Nordeķu – Kalnciema kāpu grēda.** Ap 25 km gara kāpu grēda (Rīgas pilsētā – ap 7 km), kas mūsdienās ir izsekojama dabā no Ilģuciema (ar nelieliem pārtraukumiem) līdz Kalnciemam. Kāpu grēdas platums ir svārstīgs no 150 – 270 m (Rīgā). Tā veidojusies uz viena no pēdējiem Baltijas ledus ezera krastiem, ezera ūdeņiem atkāpjoties. Kāpu grēdu veido divas, paralēlas 50 – 100 m platas kāpu joslas. Parasti kāpas ir 6 – 10 m augstas. Augstākie to punkti sasniedz 16 – 19 m virs jūras līmeņa. Kleistu, Imantas un Beberbeķu apkaimē skaistie priežu meži, kas klāj kāpas, ir populāra pastaigu, atpūtas un sportošanas vieta. Ziemā – distanču slēpošanas vieta. Uz kāpas atrodas Lāčupes kapi. Kāpas saudzēšanas nolūkā izveidots Beberbeķu dabas parks. Tās rietumdaļa – t.s. **Garā kāpa** ar **Ložmetējkalni** pazīstama kā latviešu strēlnieku cīņu vietas 1. pasaules kara laikā.
13. **Beberbeķu kapi.** Atrodas starp Piņķiem un „Bebru pļavu”.
14. **Beberbeķu vācu kapi.** Atrodas aptuveni 0,5 km dienvidos no Piņķu ūdenskrātuves. 1. pasaules kara laikā kritušo vācu karavīru kopkapsēta. Kapus iesvētīja 2007. gadā - to

organizēja Vācu kara kapu kopšanas Tautas apvienība. Kapsētā ir pārapbedīti Rīgas apkaimē un citur Latvijā kritušie vācu karavīri – kopā ap 20 000. Šeit paglabāti arī 30 latviešu karavīri.

15. **Piņķu ūdenskrātuve.** 0,6 km gara un līdz 150 m plata ar Neriņas upi saistīta un mākslīgi veidota ūdenskrātuve Piņķu ciema dienvidrietumdaļā. Populāra vietējo iedzīvotāju pastaigu un peldvieta, kā arī dažādu sacensību (*Aqua Sports*) norišu vieta.

Pakalpojumi:

Veikali: Piņķos.

Ēdināšanas uzņēmumi:

Piņķos: kafejnīca – konditoreja „*Gardēžu namiņš*” Jūrmalas ielā 14 c, ēdnīca „*Daily*” Meistaru ielā 2, restorāns – bārs „*La rue Justine*” Piņķu „*Ledus hallē*”.

Naktsmītnes:

- Viesu nams „*Peles*”, Mārupes novads, „*Peles*”, + 371 29444881;
- Atpūtas komplekss un kempings „*Bejas*” pie Božu ūdenskrātuves, + 371 26673507;

Atpūtas vietas: Pie Božu ūdenskrātuves, pie Piņķu ūdenskrātuves.

Ārsta prakse: Piņķos.

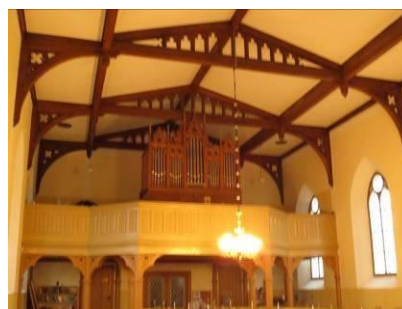
Bankomāts: Piņķos.

Piemiņas akmens latviešu strēlniekiem

Piņķos

Foto: Juris Smaļinskis

Piņķu luterāņu baznīcas ērģeles

Foto: Juris Smaļinskis

Piemiņas plāksne Piņķu luterāņu baznīcā

Foto: Juris Smaļinskis

Piņķu baznīcas altārglezna

Foto: Juris Smaļinskis

Priežu meži Božu ūdenskrātuves apkārtnē
Foto: Juris Smaļinskis

Informācijas stends Mārupes novadā
Foto: Juris Smaļinskis

Beberbeķu vācu kapi
Foto: Juris Smaļinskis

Latvijas Brīvības cīņu Piņķu kaujas
piemineklis
Foto: Juris Smaļinskis